

THAJSKO 2006

aneb Vedro v ráji

3.-19. března 2006

pa-so 3.- 4.3. Cesta za Indii

Ve večerních hodinách v pátek odlétáme do Budapešti abychom půl hodinu před půlnocí vyrazili na dlouhý let až do Bangkoku v jihovýchodní Asii. Problém je s oblečením, protože u nás panuje zima a letadlo v Praze bylo o víc jak hodinu opožděno v důsledku sněhové vánice, kdežto v cílovém městě nás čeká tropické vedro. Nakonec odlétáme jen v sandálech a svetru, díky tomu, že nás syn Petr odváží až na letiště. Celková doba cestování s přestupy je sice 14hodin a 20min, ale díky těšení se na exotickou dovolenou a gastronomické péči letušek nám uběhla docela dobře a příjemně. Letěli jsme přes Rumunsko, Istanbul, nad Irákem k Teheránu a pak přes Afganistan, Pákistán, jižní Indii, kolem Barmy do Bangkoku, kam jsme přilétli

v sobotu v půl třetí místního času. Hned zpočátku nás ohromila velikost letiště. Autobus nás vzal dlouho mezi desítkami letadel a budov. Jen koridor mezi mezinárodním a domácím terminálem měří přes 420 m. Tam jsme zamířili nejdříve, abychom si zaplatili zamluvené letenky na Ko Samui. Vše probíhá hladce včetně jejich úhrady platební kartou. Navíc odměna v podobě úsměvu a sepnutého pozdravu rukou letušky. Pak jdeme zase koridorem zpět a poohlídáme se po turistických společnostech. Snahu odskočit si

na den a půl do Kambodže na *Ankor Vat* záhy opouštíme. Nemáme vízum na opakovaný

vstup do země, letenka do Siem Riep stojí něco přes 300 USD a nocleh s průvodcem nám nenabízejí. Prý to si levněji najdeme na místě. Bez konkrétních zkušeností se nám to zdálo riskantní a tak si raději domlouváme na neděli auto s řidičem a průvodkyní na prohlídku chrámů Bangkoku za 800 THB (1 THB = 0,62 Kč). Prý si nás v 10h v hotelu vyzvedne Miss Nancy. Cestou před budovu nám zprostředkovatelé nabízejí taxi, ale poučení odmítáme a stavíme se spořádaně spolu s Thajci do fronty před taxíkovou budku. Naštěstí to jde rychle a za chvíli už uháníme klimatizovaným taxi (Taxi-meter) směrem k hotelu. Cesta je poměrně dlouhá, jistě kolem 20 km a my hltáme první dojmy okolního města. Míjíme rušné ulice s obchody, hotely, ale i tržiště a parky. Kabina taxi je provoněna silně aromatickým závěsem z jasmínových květů, které patří k výbavě snad všech zdejších taxi. Konečně auto zastavuje před vysokou 24 podlažní budovou hotelu

Grand Tower Inn v těsném sousedství rychlostní dálnice. Sotva uhradíme požadovaných 300 THB už se úslužný Thajec v hotelové uniformě chopí našich všech kufrů, naloží je na vozík a zmizí s nimi za rohem hotelu. V nás trochu zatrne obavou, zda je ještě někdy spatříme, ale

srdnatě se v tropickém vedru vydáváme po schodech do haly a k recepci. Tam v klimatizovaném prostředí nás uvítá delegát RCI, kterému vyplníme nějaký dotazník, složíme bezpečnostní depozit kartou a na oplátku dostáváme klíč, tedy elektronickou kartu od pokoje a několik prvních rad a informací. K naší radosti se shledáváme se i s kufry, které zřízenec přiváží na vozíku od výtahu a vyslouží si za to 20 THB. Náš pokoj č. 1438 je ve čtrnáctém podlaží s krásným výhledem na siluetu města, tvořenou směsicí mrakodrapů a nízké zástavby, kde nechybí zeleň a vodní plochy ať už kanálů, jezírek nebo bazénů. Standardní koupelna i pokoj se

stolkem a dvěma křesílky, toaletou na kterou umístíme dvě fotografie Karolínky, aby nás provázely na cestě. Je zde ještě lednička s nabízenými nápoji, balíček čaje a kávy a elektrický samovar kombinovaný s termoskou. Jedna zásuvka u toalety je i „evropská“, zbývající americké, i když je zde napětí 220 V. V podvečer vyrážíme na obhlídku okolí hotelu. Bangkok na nás dýchnul svým žhavým vlhkým dechem. Na jednu stranu dálnice na visutých pilířích a pod ní dvouproutá komunikace směrem do centra. Překonáváme ji nadchodem, ale nacházíme tam jen obchodní budovy a benzinovou pumpu. Zaujmou nás jen první orchideje u úpatí jednoho z domů. Vracíme se tedy a prozkoumáváme stranu u hotelu. Tam jsou nízké maximálně trojpodlažní domky, někde rezidence hlídané bezpečnostní službou, malé garážové obchůdky a poutač na restauraci. Zahneme do temnější uličky a po pár desítkách metrů nacházíme zahradní restauraci, kde jsme však jedinými hosty. Sedíme pod tmavým žhavým nebem a vybíráme z thajsko-anglického menu. Ceny jsou lidové v rozpětí 60-120 THB. První jídlo je trefa. Kousky kuřecího masa v sladkokyselé (Sweet & Sour) omáčce s ananasem a rýží. Když objednáme dvě piva Singha, přinesou nám každému láhev 0,7 litru a skleněný půllitr s patkou ledu. Povzbuzeni objednáme další dva chody. Druhý chod je zklamáním. Kousky ve vodě uvařeného a jinak neokořeněného kuřete s listy zeleniny. Třetí chod je s mořskými plody, ale silně pálivý a tedy požitelný jen pro mě. Útrata nepřekročila 400 THB. Vracíme se do hotelu za tmy s plnými břichy a řádně vyhrátí večerní horůčavou. Po vykoupaní usínáme jako nemluvnata. Je to jiný svět tam v jihovýchodní Asii. Vždy, když Vlasta slyšela, že se někdo chystá jet do Indie, připadalo jí to tak strašně daleko. A teď jsme najednou sami dál, ještě kdesi za Indií. Proto pojem „uživej si, jsme za Indií“ nás s úsměvem provázel ještě mnohokrát během naší dovolené.

ne 5.3. Vůně Bangkoku – chrámy, obchody

Ráno zajdeme do druhého podlaží do Coffee shopu na snídani. „Švédské“ stoly jsou zde přizpůsobeny i asijskému vkusu a obsahují také orientální teplé pokrmy. Nás zaujala zejména estetika aranžování včetně květin a vyřezávaných melounů. Posnídáme tak trochu od každého kousek. Nejvíce nás zaujal výborný ananas. Snídani končí opečené toasty s jahodovým a pomerančovým džemem. Jako disciplinovaní Češi už v 10:00 čekáme u stolku v hotelové lobby. Záhy přichází menší plnoštíhlá asi pětaticetiletá žena v oblečení ve kterém převládá cihlově červená a představí se jako Miss Nancy. Po těch prvních krásných letuškách a

Thajkách je trošku zklamáním. Je Miss a asi jí ještě drahnou dobu bude. Ještě větším zklamáním je však fakt, když zjistíme, že ta řeč, kterou na nás mluví je gramaticky angličtinou. Rozumím asi tak třetinu a Vlasta objevuje, že některé naše hlásky jsou pro ni nevyslovitelné a nahrazuje je jinými a celek doplní spoustou orientálních zpěvných zvuků.

Dojem napravuje až klimatizovaná limuzína-van s řidičem do které nás usazuje a vydáváme se na prohlídku města. Zvědaví se snažíme vnímat ruch projížděných ulic, ale Miss Nancy před nás rozloží několik katalogů a tak cestu do centra trávíme prohlížením obrázků a prospektů, abychom zvěděli jakou spoustu dalších výletů si můžeme zakoupit u jejich společnosti. Hned první zastávka a chrám nás však odmění.

Velký Budha ze zlata o váze 5,5 tuny. Dlouhá léta byl jen jedním z mnoha sádrových Budhů nižší kategorie, až nějaký námořník, pochopitelně Evropan, s ním neopatrně manipuloval, kousek Budhy se odštípl a zazářilo ryzí zlato. Platíme vstup 20 THB a za stejnou sumu si Vlasta kupuje i obětiny – svíčku, svazek zápalných vonných tyčinek, lotosové poupě a tenké zlaté folie. V chrámovém komplexu pochopitelně není jediný Budha a tak ten obětní dostane obětiny a přilepené kousky folie na tělo sochy. Je to vlastně jediný způsob jak se můžeme Budhy dotknout. Samozřejmě jsme před tím museli nechat své boty před chrámem. Ale je zde

všude čisto a bosým nohám je na kameninové dlažbě příjemně. A pak už jen žasneme nad nádherně vyzdobenými průčelími, věžemi a branami chrámů. Estetické tvary se zde snoubí s orientální barevností a oko neví kam dřív spočinout. Je to vlastně honička – předstírat, že nasloucháme výkladu Miss Nancy, fotografovat, snímat video a ještě si vše stačit prohlédnout. Na cestě k dalším chrámům projíždíme i čínskou čtvrtí Chinatownem se spoustou stánků a krámků na ulicích. Další chrámy jsou ještě pohádkovější a tomu odpovídá i vstupné (od 100 THB až po 250 THB v největším paláci). Ve filigránsky zdobených pagodovitých věžích odpočívá popel dávných králů, všude plno rostlin a květin. Potkáváme i první buddhistické mnichy ovinuté ve svých charakteristických rouších šafránově oranžové barvy. Dnes už nechodí bosí a nosí i spodní prádlo, jak nám později prozradila jiná průvodkyně. Být mnichem zde není celoživotní poslání, ale jen určitá etapa života a zkušenost. Každý muž by ji měl prožít. Ať už v dospívajících letech nebo jako zralý muž na sklonku života. Vůbec tolerantnost buddhismu nás okouzila. Kéž by se jí inspirovala i další náboženství. Typický chrám mívá několik střeš nad sebou, většinou tři, které na krajích přecházejí do vysokých špiček zakončených

lotosovou symbolikou. Jako technik v tom hledám za estetickým výrazem i klimatizační prvek. Na oltáře v chámech i pod širým nebem jsou však ukládány i mnohem prozaičtější obětiny. Úhledně zabaleny v banánových listech jsou to skromné porce jídla, masa ovoce a rýže. Nechybí ani kalíšek s vodou. Proč? Že by byl Budha tak hladový a žíznivý? Ne, není tak potřebným ani pyšným bohem. Oběti blahosklonně přijme, ale pak je ponechá pro obživu svým mnichům. Prozaické i poetické, nemyslíte? Na nástěnných reliéfech nacházíme i popisy dávných lékařských znalostí a receptů rostlinné i fyzioterapeutické medicíny. Žasneme a přitom zápasíme s tím všudypřítomným vedrem. Naštěstí jsou skoro všude pouliční prodavači nápojů s vozíkem s ledem a výběrem od pitné balené vody až po standardní nápoje

globalizovaného světa. V chrámu *Wat Phra Chetuphon* nacházíme obrovského 45m dlouhého odpočívajícího ležícího Budhu – odborně *Reclining Buddha*. Ležící postava si podpírá hlavu, ale hlavní atrakce je na jeho druhém konci. Jeho chodidla jsou totiž vyzdobena překrásnou a filigránsky jemnou perleťovou výzdobou. Na pouti kolem ležícího kolosu je spousta menších oltářů a nástěnných výjevů z jeho života. Za symbolický poplatek dostanete pohárek malých penízků, které po jednom trousíte do několika desítek nádob v dlouhé řadě. Pochopitelně proto, abyste si zajistili harmonii klid a štěstí. Vlasta všechny tyto procedury absolvuje a já doufám, že nějakou trochu štěstí vyprosí i pro mě. Po několikahodinové pouti po chrámech náhle Miss Nancy mění repertoár. Vjíždíme na nádvoří velké šperkařské firmy. Konečně spousta mladých krásných hostesek, uvítací chladivý drink, krátké video o těžbě a zpracování drahokamů v Thajsku. Je nám přidělena hosteska, která s námi

evidentně rychle projde dvě místnosti, kde drahokamy řezou brousí a zasazují, aby měla dost času provést nás ohromnou halou plnou vitrín s nepřeborným množstvím všemožných šperků od náušnic, přes náramky prsteny až k náhrdelníkům. Vše v různobarevném provedení zlata, stříbra, rubínů, smaragdů, ametystů, granátů a briliantů. Oči v tom sále stamilionových hodnot jen přecházejí. Hosteska nabízí sama i za pomoci specialistů u jednotlivých vitrín. Cenové rozpětí je velké. Od několika tisíc bahtů až po statisíce. Přesto si zde nepřipadáme jako ušlápnutí Čecháčci. Přijeli jsme sem přece limuzínou s řidičem a kdybychom chtěli, tak prsten nebo náušnice jsou v našem dosahu. Ale nechtěli jsme. Další zastávka je v přepychovém obchodu se sklem, porcelánem a hlavně soškami a vyřezávaným bohatě zdobeným nábytkem. Když obdivuju stůl asi za 10 000 USD, průvodce jen špitne, že by mi ho sami dopravili až domů. Už si ani nepamatuju co ještě následovalo pak. Vyslovujeme přání, že bychom rádi viděli nějaké obyčejné živé obchodní centrum. Jsme odvezeni do rušné části Bangkoku a je nám nabídnuta alternativa. Auto na nás může čekat a odvést nás do hotelu za čekací taxu 100 THB za hodinu nebo to zkusíme dostat se do hotelu sami. Nakonec volíme tu odvážnější variantu a Miss Nancy nás odvede na hlavní třídu, ukáže nám směr a cosi naznačuje o dopravních prostředcích, které směřují k našemu domovu. Poděkujeme ji úklonou a sepnutím rukou, což ona opětuje a s úsměvem si řekne o spropitné 100 THB. Je asi 16 hodin a my se ponoříme do rušné a opravdu hlučící megapole. Konečně okusíme od pouličních prodavačů fantasticky aromatické ananasy a další exotické ovoce. Pokus o orientaci nad mapou města v obchodním domě končí fiaskem. Na dotaz ať nám na plánu ukáží, kde se ve městě

nacházíme se postupně seběhli se asi čtyři prodavači a nemohli se shodnout. Ukazovali dokonce na velmi rozdílná místa města. Nakonec nám ukázali aspoň přibližnou oblast a směr k SIAM Centru. Hlavní ulice Bangkoku jsou čtyř až šestiproudé, plné aut, autobusů, tuk-tuků a motorek. Kolem center jsou jacísi muži s pišťalkou, kteří se snaží řídit odbočování, ale zpravidla nadělají více rámusu, než užitku. My zatím prohlížíme stánky, nakupujeme první trička, oříšky kešu a také podivnou bílou pecku, kterou prodavač obratně vydoloval z velkého kaštanu velikosti středního melounu. Jmenuje se durian (tajsky pulya) a není to tak obyčejné ovoce, jak máme později zjistit. Když nasytíme první zvědavost snažíme se dostat k Sky Trainu, který by nás přiblížil hotelu. První dotazy jsou bezvýsledné, protože tento prostředek považuju za autobus a hledám ho v ulicích. Úspěch se dostavil, když jsem se zorientoval v plánu, což v městě s „obrázkovým“ písmem není zas tak triviální záležitost. Nakonec zjistí, že je to visuté metro na pilířích nad městem. Zvládáme i zakoupení jízdenek v mincovém automatu za 26 THB a cesta až překlmatizovanými vagóny je velmi příjemná. Jediná potíž je, že z nejbližší stanice je to k hotelu ještě tak dva kilometry. Rezignovaně kráčíme rozpáleným velkoměstem na které padá zvolna soumrak. Stánky kolem kterých jdeme nás už nelákají, jen občas unavené smysly zachytí vůni kořeněných pokrmů pouličních prodavačů. Siluetu hotelu už vidíme, zbývá jen k němu dojít. Najednou ho vidíme v průhledu jakési temné uličky lemované zahradami a vilkami. Vydáváme se tedy touto zkratkou, trochu se v tom houstnoucím šeru i bojíme, abychom po asi 300 metrech zjistili že u hotelové ulice je cesta zatarasena zamčenou pletivovou bránou. Mlčky se tedy belháme zpět a říkáme si, že se zkratkami je to ve světě ošidné. Konečně chlad hotelové haly a pohodlí našeho pokoje. Osvěžující sprcha povzbudí naši chuť na ovoce. Ochutnáváme i ten podivný bílý durian. Chutná jako něco mezi ovocem, avokádem a pivním sýrem. Není špatný a půlku si necháváme na později. Ještě pohled na světla velkoměsta pod námi a pak slastný spánek.

po 6.3. Autobusem do nočního Bangkoku

Následující den byl logicky oddechovým. Na snídani se setkáváme s izraelským párem a probíráme s nimi vše možné. Dlouho využíváme dobrodiní chladného pokoje, dostudováváme průvodce a odpoledne prozkoumáváme nádherný bazén na střeše hotelu ve 24. poschodí. Je lemován lehátky a zelení. Voda je příjemně teplá, spíš se musíme opatrně chránit před silnými slunečními paprsky, což se nám tak docela nepodařilo. Pohled na město je odsud ještě krásnější, než z našeho pokoje. Hloubka bazénu se mění od nějakých 0,6 až po 2,5 m. Odteď se bazén stane naším každodenním útočištěm ale z pochopitelných důvodů večer mezi 19:30-20:30, kdy zde býváme často i sami. Nad námi jen hvězdná obloha s neobvyklým Orionem v nadhlavníku, šplouchání vody a zdola k nám doléhá ruch metropole a tlumená hudba z nedaleké zahradní restaurace. Přimo u recepcie kontaktujeme Miss Noora, tentokrát hezkou, příjemnou mladou ženu, dokonale vládnoucí angličtinou a sondujeme jaké výlety do okolí by

se nám nejvíc líbily. Nakonec se rozhodujeme pro celodenní výlety k plovoucímu trhu *Damneon Saduak* (1300 THB) a k ruinám bývalého hlavního města *Ayutthaya* (1750 THB). Zprostředkuje je společnost *Hutchington & Co Service Co Ltd.* (hcs). I když se nedají jen tak sehnat poštovní známky do Evropy je možné pohledy nechat v recepci a oni je za 30 THB/ks odešlou. Stejnou službu nám později na Ko Samui poskytnou za 12 THB, což je cena známky do Evropy. Miss Noora nám také prozradila cennou informaci, že přímo od hotelu jezdí do centra ke *Grand Palace* modrý autobus č. 44. To vyžaduje přípravu včetně toho nechat si v recepci na papírek napsat název *Grand Palace* thajsky. Rozhodujeme se totiž, že si cestu autobusem vyzkoušíme večer na nečisto. Také proto abychom poznali noční Bangkok. Nastoupení i nákup jízdenek u průvodčí proběhlo díky thajskému papírku hladce a za 26 THB

za oba se dostáváme k paláci, který je navíc konečnou autobusu. Cestou počítáme stanice, abychom trefili nazpět. V centru je hlučné shromáždění, kterému asistuje spousta policistů i zdravotníků, nechybějí ani létající draci. My obcházíme zavřený areál *Grand Palace* a obdivujeme nádherné nasvícené věže. Dojdeme až na břeh řeky *Chao Phraya* k přivozu, kde na protější straně nádherně svítí věž pověstného chrámu *Wat Arun* – chrámu jitřních červánků. Nakonec zde povečeříme v útulné

hospůdce pod širým nebem a užíváme si jak plovoucí osvětlené lodě, tak výborné jídlo zapité jak jinak pivem *Singha*. Cestou zpět bychom rádi přes *Chinatown*, ale moc se to nedaří je to daleko a tak se asi po kilometru malými poloosvětlenými uličkami vracíme na hlavní třídu a autobus. Rychle se učíme specifice cestování bankogskými autobusy. Nestaví pravidelně a jakmile spatříte ten svůj musíte se dát do gestikulace nejlépe po vstoupení do vozovky. Ani autobus často nezajede k chodníku a tak musíte rychle nastupovat třeba až v druhém z až šesti jízdních pruhů. Tedy pro starší a méně pohyblivé lidi to není. Pokud není klimatizovaný, což je asi v polovině případů, pak zůstávají dveře často otevřené a vy můžete vystupovat a nastupovat kdekoliv bus zastaví. A během obvyklých dopravních zácep v průběhu dne to je velmi časté. Na cestě zpět nám nebylo nic platné počítání stanic, protože jsme nastoupili někde v průběhu trasy. Důsledkem je to, že vystoupíme o dvě stanice dříve a v tom nočním vedru musíme dorazit poslední kilometr pěšky. Noční Bangkok je polopustý v postranních uličkách, ale rušný na hlavních třídách. Viděli jsme i pár lidí spících na chodníku. Neměli jsme pocit nějakého nebezpečí nebo ohrožení.

út 7.3. Damneon Saduak

Nadešel den našeho výletu necelých sto kilometrů za Bangkok jehož hlavní atrakcí je návštěva nejznámějšího plovoucího tržiště – *Floating market, Damneon Saduak*. Už v 6:30 stojíme připraveni a vybaveni v hotelové lobby odkud si nás na čas vyzvedává řidič. Klimatizovaným vanem nás veze až do jiné části města kde postupně přistupují asi tři další páry Japonci, Němci a Francouzi. Po sedmé hodině vyrážíme dálnicí nad Bangkok. Starší průvodce nám popisuje význačná místa v průběhu cesty. Míjíme většinou nízká stavení, spousty palem a

krajem obrovských grepů přijíždíme do oblasti solných polí, kde se přiváděná mořská voda vysušuje na sůl, které jsou tu plné pytle na prodej. Vidíme i rýžová pole a chovné rybníky na krevety. Plovoucí trh je v nenápadném malém městečku protkaném kanály. Nejdříve nás

dlouhou motorovou lodí ve které sedíme jeden za druhým a které se zde přezdívá podle bondovky James Bond provezou po kanálech lemovaných vesměs skromnými dřevěnými příbytky, kde ale nechyběla zeleň ani orchideje. A pak pěší nohou kolem vlastního centra trhu. Břehy jsou lemované stánky a obchod plynule pokračuje i na hladině kanálů pokrytých desítkami malých asi 6 m dlouhých a asi metr širokých loděk. Čluny jsou po okraj naloženy různým ovocem,

řemeslnými výrobky, ale také malou kuchyní na dřevěné uhlí s prodejem thajských jídel. Vše je velmi pestré, malebné a esteticky srovnané. Takové obojživelné mraveniště. K naší radosti zde prodávají i velký plastový talíř zabalený ve folii, ve kterém je po dvou kouscích od mnoha druhů nám vesměs neznámého ovoce (40 THB). Hned ochutnáváme a hodnotíme. Asi polovinu druhů stačí jen jednou ochutnat, jiné jsou velmi lahodné. Zejména bílé stroučky mangosteenu, což je to ovoce, které tak vychvalovali Judovi. Poprvé také zblízka vidíme zelené kokosy v korunách palm. Dostávám chuť na kokosové mléko a za 15 THB si kupuju jeden ořech. Žena mi na jeho vrchu vysekne menší mačetou výseč a zastrčí do ní brčko. Mléko je chladné a osvěžující, ale není tak cítit kokosem jako to z hnědých vyzrálých ořechů zakoupených u nás. Zato je ho tam spousta. Když je mléko vypito, pochopitelně se kapesním nožičkem dobývám do ořechu na kopru. Je

ještě měkká a poddajná a také má jen slabý nádech kokosové chuti. Zkrátka ořech není ještě vyzrálý. Na trhu také potkáváme první Čechy, rodinu s jedním členem žijícím již nějakou dobu v Thajsku. Z trhu odjíždíme na *Elefant trekking*, neboli projížďku na slonech v džungli. Bratru za 500 THB/os, ale to si nemůžeme nechat ujít. Na slona se nastupuje z takové dřevěné věže. Kromě

starého seschlého mahuta má na hřbetě i dvousedadlo s nezbytným poutacím pasem. Udivilo mě, že Vlasta, která se bojí přiblížit ke koni se na hřbet slona za mnou vyšvihla jako by nic. Slon má kupodivu velmi hebkou a na omak příjemnou kůži. Jako šedý semiš. Vyrůstají z ní drobné chlupy a na hlavě jsou silnější a delší. Jeho kolébavá chůze nám zpočátku dělala potíže, ale rychle jsme se přizpůsobili. Byli jsme na prvním ze tří slonů a jak jsme chvíli čekali na ostatní slon se dal do shánění a okusování větví keřů. Ukázalo se, že mahut ho neovládá tak jako řidič auto nebo vozka koně. Jde spíš o vzájemně výhodnou dobrovolnou dohodu. Když se slonovi zalíbily listy na břehu do jezírka, hrozilo chvíli, že tam za nimi šupsne a nás setřese o větve. Ale všechno dobře dopadlo a projížďka byla velmi zajímavá a příjemná. Nechybělo ani brodění jezírkem, kde voda slonovi sahala až po břicho. Když jsme sesedli ze slona podávají nám pohár ledové vody a dole pod věží jsou již připraveny naše

fotografie na hřbetu slona (cca 400 THB). Poté jsme navštívili areál s dřevořezbářskou dílnou, kde pracovali převážně s teakovým dřevem. Byly tam nádherné hluboce členité reliéfy i sošky. Pochopitelně i obchod takovým teakovým nábytkem s cenami i kolem 20 000 USD. Paradoxní je, že teakové dřevo v Thajsku neroste, ale dováží se z Myanmaru (Barma). Oběd byl v areálu zoologické zahrady *Samphan Ground & ZOO*. Švédské stoly s místní stravou a ovocem. Zajímavé bylo cukroví přijídané k melounu. Trochu jsme se zlobili na Francouze u stolu, kteří si nabrali a rozvrtali tolik jídel, která pak zanechali na stole, že by se tím nasýtily místní slušná rodina. Hned za vchodem do ZOO nabízeli focení lidí s dvojicí krásných mohutných tygrů a to tak, že lidé stáli těsně za tygry. Vypadalo to odvážně, než jsme si všimli, že ležící tygři jsou v pohybu nenápadně omezení řetězem. Pak nám jich bylo spíš líto. Sloní show nám představuje všestrannost slonů při práci,

lovu, i jako střelce gólů do branky. Nejpůsobivější ale byla scéna bitvy s válečnými slony a výstřely děl. Po letmé prohlídce haly plné orchidejí (*Cattleye*, *Dendrobia*) spěcháme na krokodýlí show, samozřejmě i s vkládáním hlavy do rozevřené plazi tlamy. Poslední naší nedalekou zastávkou je *Rose Garden*. Je to růžová zahrada jen podle jména. Růžím se ve zdejším tropickém podnebí dařilo tak špatně, že postupně všechny vyhynuly. Dnes je to spíš tropická zahrada ve které nechybí ani orchideje. Naším cílem je velká hala ve které probíhají taneční ukázky ze života a historie Thajců. Nádherné různobarevné úbory, krásné tanečnice a ztepilí tanečníci. Oceňujeme graciosní pohyby rukou a prstů. Ve scéně nechybí ani vodní buvol a svatební obřad. Dech se tají při bambusovém tanci mezi rozkmitanými bambusovými tyčemi, kdy jde opravdu o kotníky. Před odchodem ještě krátká sloní show. Na jejím konci se davu prodírají kolem několika dospělých slonů a my se zbavujeme podvědomého strachu z obra ze ZOO, chodíme těsně kolem jeho nohou a popleskáváme si ho. Zdejší vztah a chování lidí ke slonům je obdobný jako u nás ke koním. Rychle si na to zvyknete. Cestou domů ještě tradiční nabídka alternativních výletů. Tak se dozvídáme, že legendární řeka Kwai se správně nazývá Kwe, protože slovo *kwai* označuje vodního buvola. Doma jsme chvíli před 18. hodinou Osprchujeme se a najíme a v 19 hod zvoní telefon, který nás zve na zkoušku do krejčovského salonu. Před hotelem nás čeká auto s barmánským řidičem které nás odveze do salonu.

Součástí nedělního výletu byla také prohlídka exkluzivního krejčovského domu *James Fashion International*. Bylo zde plno látek a také moc šikovný obchodník původem z Nepálu (Kathmandu). Nic nedal na naše původní odmítání, že se jdeme jen podívat. Postupně nám nabízel látky, vychvaloval. Když jsme si konečně vybrali látku na hedvábnou košili vytáhl kalkulačku a zeptal se „jen jednu“? Jedna stojí tolik, při dvou ušetříte takto. No zkrátím to. Nakonec nám ušili celý oblek a dvě košile pro mne a kostýmek a čtyři halenky pro Vlastu. Vše se platí platební kartou. Byli jsme tak dokonale oměřeni specialisty, že nás vůbec nepřekvapuje, že na zkoušce nám oděvy padnou. Již definitivně hotové oděvy nám jsou pak následujícího večera doručeny do hotelu v závěsném pouzdře s logem salonu. Udivuje jak rychle dovedou vytvářet kvalitní oděvy na zakázku, ale v poschodích nad obchodem je armáda krejčích a švadlen. Krejčovské služby jsou zde doménou většinou indického etnika. Večer zakončíme večerí v restauraci hned vedle hotelu výborným kuřetem s ananasem.

st 8.3. Grand Palace – klenot Bangkoku

Dnešní snídani jsme poněkud přehnali a tak se po materiálních statcích obracíme k těm duchovním – návštěvě největšího chrámového klenotu *Grand Palace* v historickém centru. Ale narazili jsme na problém. Dorazili jsme dvacet minut před polední přestávkou – nepřestávkou. Strážce u brány si však zdvořile zastavil Vlastu, aby nám vysvětlil, že přes poledne je v chrámech VIP bohoslužba a že tam by bohužel s holými patami jít nemohla. A to jsme se samozřejmě na návštěvu chrámů pečlivě oblékli. Dlouhé kalhoty a zakrytá ramena. Ale od 13 hodin prý bude oblečení adekvátní. A hned nám doporučuje, co bychom si mohli do té doby prohlédnout. Hned je u nás řidič tuk-tuku, motorové tříkolky, který nás prý

proveze tam i zpět jen za třicet bahtů. Vyrážíme tedy abychom v zápětí uvázli v obvyklé dopravní zácpě. Třicet šest stupňů ve stínu, slunce a výfukové plyny z vedle stojících autobusů. Pak nás ale zaveze pod *Golden Mountain* vyhlídku a čeká na nás. My krásným parkem vyšplháme asi na 40 metrový kopec, kde obvyklá řada zvonů zvoucí k zazvonění a pak krásný chrám, ze kterého je hezká vyhlídka na historické centrum. Řidič tuk-tuku čeká a ještě nás posílá do sousedního

chrámu. Jsem dojat takovou trpělivostí a dávám mu místo avizovaných 30THB rovnou čtyřicet. To jsem však netušil, že zpáteční cesta nevede ke vchodu do Grand Palace ale k jedné z klenotnických firem. Když tam strčíme hlavu hned asertivně odcházím a říkám řidičovi, že takové firmy jsme viděli už dvě. On však pokorně prosí, ať tam vydržíme aspoň pět minut, že za nás dostane provizi. Proběhneme tedy opět vitríny krásných a drahých šperků a nasedáme do tříkolky. Našemu trápení však nemá být konec protože další zastávkou je luxusní indický obchod s textilem a suvenýry. Pak už řidič slibuje jet k cíli a svůj slib skutečně plní. Tak jsme se na vlastní kůži přesvědčili, že tuk-tukem nikdy více.

Znovu tedy stojíme před branami Grand Palce. A jeho prohlídka stojí opravdu za to. Nádherné barevné chrámy, vzorně udržované a často až filigránsky zdobené. Oči opravdu

přecházejí a člověk si tu připadá jak v orientální pohádce. Jsou zde věže různých stylů, vše vkusně doplněné udržovaným rostlinstvem. Prvky jsou nejen esteticky rozčleněny v ploše, ale také výškově pomocí schodů a teras. Je zde plno návštěvníků z celého světa, ale ti s Asie převažují. Thajci mají na rozdíl od cizinců (250 THB) vstup zdarma. V jednom z mnoha chrámů je i druhý nejuznávanější Budha Thajska – smaragdový Budha, i když je ve skutečnosti vyroben z malachitu. Jen to vedro by nemělo být. Filmujeme a fotografujeme a obrázky odsud jsou klenotem naší dovolené.

čt 9.3. Ruiny Ayutthaye

Vstáváme za rozbřesku, protože už v 6:00 si nás v hale vyzvedávají na další celodenní výlet, tentokrát něco přes sto kilometrů severně od Bangkoku. Mikrobus nás sveze ke klimatizovanému přepychovému autobusu. Starší průvodce, kterému máme říkat James, protože jeho pravé jméno je pro nás nezapamatovatelné nám popisuje význačná místa v průběhu cesty. Dozvídáme se také, že Bangkok znamená město zelených švestek, neboli oliv. Ty už ale dávno vytlačily beton a dlažba. Thajci svému hlavnímu městu (od r. 1782) říkají mnohem delším a poetičtějším názvem, který ve zkratce *Krung Thep* znamená město andělů. Vysvětluje nám, že četné chrámy, které jsou v každé vesnici jsou vlastně víceúčelovými centry. Odehrávají se kolem nich sportovní klání, společenské aktivity, jsou volebními místnostmi a také centrem vzdělání. Ukazuje nám hřbitov se zvláštními obloukovitými náhrobky.

Uvědomujeme si, že je vlastně divné, že jsme dosud na žádný hřbitov nenarazili. Vysvětluje, že to je hřbitov Číňanů, protože všichni Thajci se jako budhisté nechávají zpopelnit a uložit do malých schránek ve stěnách chrámů. Ostatně v chrámech jsme viděli zvláštní márnice, kde zůstává tělo v bohoslužebných obřadech podle movitosti tři až pět dní před kremací. Každý den má také určitou barvu, která je barvou lidí narozených v daný den. Pro pondělí je to například modrá.

Ayutthaya bylo město obklopené řekou a pomocí kanálu vytvořené jako ostrov. Přesto mu to v r. 1767 nepomohlo před vypleněním Barmánci. Dnes tu zůstaly mohutné ruiny věží khmerského stylu a chrámů k našemu překvapení stavěných z pálených cihel. Na otázku zda Barmánci byli také budhisté odpovídá průvodce s úsměvem „Ano byli, ale panovník je především vojevůdce a pak teprve budhista“. Vedro tu však dosahuje čtyřiceti stupňů a my sklízíme úspěch s naším bimetalovým teploměrem u Němců a Novozélandčanů z naší výpravy. Je to vůbec pestré společenství i Australané, Jihoafričanka a postarší běloch s mladou thajskou společnicí. V nezbytných krámcích nakupujeme výhodně indické propínací sukně a kalhoty. Jsou zde i projížďky na slonech. Po ruinách nás odvezli na luxusní klimatizovanou loď *Pearl of Siam* na které byl během cesty zpět oběd ve formě švédských stolů včetně ovoce. Na řece byly oblasti s vodními hyacinty, spousta chrámů, rezidencí i prostých chatrčí.

pa 9.3. Chinatown

Dnes chceme navštívit Chinatown. Jednak pro tu atmosféru a prozaicky pro levné nákupy. Zvládáme komplikovanou cestu autobusy č. 44 a 8. Procházíme předlouhou uličkou lemovanou nesčetnými krámkami s textilem, přívěsky, hodinkami, kabelkami, taškami a vším možným. Nakupujeme i sušené kokosové mléko, asijské nudlové polévky. Dáváme si lisovanou mandarínkovou šťávu. Spokojeni nakupujeme u hotelu ještě ananas, žluté bobule, mango a mandarinky. Nechybí ani večerní koupání pod hvězdami ve 24. poschodí vysoko nad hlučícím Bangkodem.

so 11.3. Sbohem Bangkoku

Dnešek je dnem našeho přesunu na ostrov Ko Samui v Thajském zálivu, zhruba devět stupňů nad rovníkem. Do 10hod máme opustit náš pokoj, pak ještě přes hodinu užíváme dobrodiní klimatizované hotelové lobby.

Po dvanácté vycházíme před hotel, kde se nám hned nabídne taxi, které nás odveze na letiště. Tentokrát pouze za 128 THB. Letadlo nám letí v 13:40 a před odletem využíváme i *courtesy corner*, kde je k dispozici zdarma káva, džusy a nějaké zákusky. Zhruba hodinovou cestu zpříjemňuje poetická hudba s mořským příbojem, občerstvení a především pohled na nádherné thajské letušky včetně jejich pozdravu *wai* sepnutými dlaněmi. Letiště na Ko Samui je stylové, vystavěné z palmového dřeva s doškovou střechou. Zato taxikář nám připravuje rozčarování. Za pouhých 6 km do našeho *Samui Peninsula Resort & Spa* vyžaduje 500 THB a nemínil slevit. Zato samotné středisko je nádherné. Stylové bungalovy se střechami ne nepodobnými chrámům uprostřed tropické botanické zahrady. Bydlíme v prvním poschodí s výhledem na rostliny, mezi střechami i kousek moře a vlevo několik kilometrů pralesa z kokosových palm. Koupelna vyložená

mramorem má krásnou vanu a především i prostorný sprchový kout ze silnostěnného skla, kam se pohodlně vejde oba. Kuchyňský kout má mikrovlnku, ledničku, topinkovač a varnou konvici. Na terase stůl s dvěma dřevěnými křesílky. Z terasy se díváme přímo do korun dvou blízkých kokosových palm. A když si ještě prohlédneme restauraci s nádherným bazénem nad mořem nepochybujeme o tom, že tady se nám bude líbit.

Pobyt na Ko Samui

Připadáme si tu jako v ráji. V apartmánu vyloženém dřevem a hedvábnými tapetami jsou i bílé stylové župany a trepky. Když si je obléknu a obědvám na terase, tak si připadám jako koloniální důstojník. Navečer přijde zřízenec nebo pokojská, aby nám přehnuli roh příkrývky a položili květ orchideje na polštář jako přípravu postele na spánek. Ráno s východem slunce

tu bývá 28 °C, ale přes den pak standardních 36 °C. Klimatizaci nastavujeme na 25 °C přes den a 23 °C na noc. Středisko je velkou botanickou zahradou s vonícími bílými a růžovými květy stromů, banánovníky, jiné květy, orchideje v kokosových skořápkách na palmách a krásné červené květy zázvoru. Bydlíme na kopci a za výhled platíme výstupem komplikovaným teplotou. Pod recepcí vzdálenou asi 150 m je přepychová restaurace a pod ní fantasticky navržený bazén s měkkými lehátky, rostlinami a slunečníky. Na straně k moři voda jakoby na hraně mizí a přepadává dolů do prostoru aby ji ze spodního rezervoáru čerpadla opět vrátila zpět. Z této hrany, která je 15-20 m nad mořem je

však fantastická vyhlídka na moře, bílou pláž i protilehlý nedaleký malý ostrůvek. Každý večer je odliv, který obnaží asi 15 m dna. Vždy ráno je však voda zpět. Když sejdem pod bazén dostaneme se na bílou písčitou pláž, kde je mezi palmami spousta dřevěných staveb, restaurací a masážních stánků. Písek je velmi jemný a na asi 100 m vzdálený ostrov je snadné se přebrodit. Za dne s vodou po pás večer při odlivu jen s vodou po kolena. Na pláži nacházíme plno zkamenělých korálů a lastur. Na pláž chodíme na večere a střídáme restaurace. Oblíbili jsme si zejména jednu, kde dávají *free salad*. U jiné zase servírují u

lehátek a na jídlo tak čekáme v leže s pohledem na hvězdy. Vlasta zkouší i *foot masage* za 200 THB. Trvá téměř hodinu a je velmi příjemná. Na podiu pod baldachýnem ji dvě příjemné ženy nejdříve umyly nohy, položily na lehátko s prostěradlem a pak už masírovaly, tlačily a hnětly. Nejpříjemnější je ovšem ležet v sladkovodním bazénu vysoko nad mořem a vnímat tu krásu kolem. To je také naší nejoblíbenější činností. Ze střediska vozí lidi zdarma vanem

na nejbližší a největší pláž a městečko *Chaweng*. Jednou jsme se tam také podívali. Pláž je tam krásná a bílá, spousta obchůdků a také klasický supermarket, kde nakupujeme zásoby. Pochopitelně se také zajímáme o okružní výlet po ostrově. Nabízejí nám ho za 1500 THB. Vyrážíme na něj ve středu 15.3. v 10:00. Mladá průvodkyně je z provincie Surathami na pevnině, je příjemná a umí dobře anglicky. První zastávka je u storuké bohyně, která působí poněkud kýčovitě, další u 25 m vysoké zlatavé sochy sedícího Budhy na schodišťovém piedestalu. Vyhlídkový post *Chaweng view point* nás poněkud zklamal. Poblíž jedné z nejkrásnějších pláží Thajska *Lamai Beach* lemované skalami jsou i skály s falickými symboly *Grand Father* a *Grand Mother*. Ve vesnici *Hua Tanon* spolu žijí thajští muslimové, buddhisté i Číňané. Viděli jsme trh, ale jinak také špinu kolem rybářských chatrčí. V *Kunaram*

Temple se pyšní mumií mnicha Luang Phor Daenga, který zde zemřel v sedmdesátých letech. Osvěžení nacházíme u vodopádu *Namuang*, kde voda padá z výšky 18 m. Ve spodním jezírku se lidé cachtají, vše je uprostřed deštného pralesa. Oběd máme až na samém jižním cípu ostrova. Mimo plno zeleniny a kuřete ochutnáváme také výbornou smaženou baracudu. Je zde i krásná pláž lemovaná kokosovými palmami a vyhlídkové stylové lodě. Nejvíce se nám líbily peřeje v pralesě poblíž sloních vyjížděk. Viděli jsme tam i divoké ananasy, dieffenbachie, tchýní jazyky rostlé v lese, rododendrony ovíjející kmeny stromů a nohy si osvěžili v peřejích. Byl zde i také 100 let opuštěný a zarostlý ovocný sad. Podařilo se nám vyfotografovat slony a krásného velkého hnědožlutého motýla. Nakonec ještě prohlídka největšího města na ostrově *Nathon*. Ostrov není velký a měří 25 x 22 km a jednodenní výlet vám dá rozumný přehled. Další dny trávíme částečně v bazénu a večery na pláži. Není snadné vycházet s tropickým sluncem. Měl jsem důvodné podezření, že opalovalo odrazy i pod deštníkem. Všichni říkají, že jsem nejvíce opálen, jak jsem, kdy byl a to jsem se vlastně vůbec neopaloval, jen chránil před sluníčkem krémem s ochranným faktorem 15. V sousedství střediska jsme objevili krásnou opuštěnou pláž s palmami a skalami, která byla součástí asi nějakého stavebního pozemku. Otevřenými vraty a oklikou z velkého svahu jsme se na ni dostali, užili si zde asi hodinu palem, hledání lastur a fotografování. Cestu zpět do strašného svahu jsem v tom vedru odmítl, protože po břehu to bylo k středisku asi tak 100 m. Tak jsme se vydali přes pobřežní skály. Poslední strmý úsek s mírným šplháním se ale Vlastě zdál příliš krkolomný a tak to vzala zkratkou přes křoviny. Prodírali jsme se sice jen asi 15 m křovin sahajícím nám po pás, ale nestačili jsme se divit. Nejen že nás chytaly větve s ostny, ale najednou jsme se zasekli a oba nás začalo něco pálit. Podívám se na nohy v kraťasech a vidím spousty zakouslých tropických světle hnědých asi 1,2 cm dlouhých mravenců. Naštěstí nevypouští kyselinu a koušou jen kusadly. Když se jich zbavíte bolest zmizí. Drbající se překonáváme posledních pár metrů za smíchu přihlížejících dělníků, kteří zřejmě věděli. Proto rychle kolem altánu do bazénu utopit snad zapomenuté mravence.

so 18.3. – ne 19.3. Sbohem Thajsko

Vše krásné jednou končí a dnes se tedy budeme muset rozloučit s rájem na Ko Samui i s Thajskem. Nemíníme se vzdát lehko a po vyklizení apartmá v 10:30 a uhrazení nákladů kartou trávíme až do 13. hodiny v bazénu s výhledem na moře. Na 13. hodinu máme objednaný odvoz na letiště za 400 THB. Tam čekáme ještě bez klimatizace do 15:20 na odlet, ale díky lehkému vánku se to dá vydržet. Z ostrova vás ale nepustí dokud nezaplatíte odletovou daň ve výši 300 THB na osobu. Let do Bangkoku je trochu nostalgický. Na letišti musíme vydržet od 16:20 až do 23:50, kdy odlétá naše letadlo do Evropy. Krátíme si to především dobrou večeří v japonské restauraci *Akai*. Nabízela se i thajská jídelna, ale tam to bylo trochu složitější. U pokladny bylo třeba směnit peníze za kupony, za ty u jednotlivých přepážek objednat jídlo a za zbytné kupony pak zpětně získat peníze. Za přepážkami byly vesměs Thajky nevypadající na anglickou komunikaci. Thajci vás ovšem z Thajska nepustí, dokud nezaplatíte

další odletovou daň, tentokrát 500 THB. Také za zavazadla ponechaná bez dozoru vybírají pokutu 2000 THB, to z obav před nastraženou bombou. Kolem půlnoci vzletáme k cestě domů. Cesta zpět se ukáže být velmi únavnou. Tím, že navazuje na návrat z Ko Samui trvala i s čekáním 26 hodin a tak není divu. Spánek nic moc, jídlo nám připadá po thajských tak nějak bez chuti. Cesta do Budapešti se zdá být nekonečnou. Konečně tam přistáváme v 5:30 ráno. Musíme ještě čekat na odlet letadla do Prahy v 8:15. Když vzletneme je obloha pokryta jednolitou vrstvou mraků. Nad nimi vpravo se v dálce tyčí nějaké vrcholky. Dohadujeme se a usuzujeme, že to musí být Tatry. O něco později vidíme od Prahy i Krkonoše a snad i Sněžku. V 9:20 po dlouhé anabázi zase přistáváme v Praze. Je zde kolem nuly a sníh a my v sandálech. Naštěstí nás čeká syn Petr s bundami. Návštěva rodičů a čerstvé řízky, pak domů a konečně spát a spát. Po tak dlouhé cestě a krásné dovolené si to jistě zasloužíme.